

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 17P/44/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1512201564
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Štannerová
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2014:1512201564.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava V v konaní pred sudkyňou JUDr. Miroslavou Štannerovou v právnej veci navrhovateľky: D.. F. V., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B., O. 4, v súčasnosti bytom Z. F. nad V., K. XX, zastúpená advokátskou spoločnosťou Právne centrum s.r.o. so sídlom v Bratislave, Žilinská 8, proti odporcovi: D.. F. V., trvale bytom B., O. 4, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom V., P., nar. X.X.XXXX a F., nar. XX.X.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, Hviezdoslavova 40, takto

rozhodol:

Súd manželstvo D.. F. V., rod. B., nar. XX.X.XXXX v K. a D.. F. V., nar. XX.X.XXXX v K., uzavreté dňa XX.X.XXXX, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Z. F. nad V. vo zv. Y., ročník XXXX, str. XXX, por. Č. XX, rozvádza.

Súd z v e r u j e maloleté deti V., P., nar. X.X.XXXX a F., nar. XX.X.XXXX,

do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok.

Odporca p o v i n n ý platiť na výživu maloletých detí, na P. 120,- € mesačne a na F. 100,- € mesačne vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred navrhovateľke počnúc právoplatnosťou časti rozsudku o rozvode.

Odporca je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletými deťmi v každom párnom kalendárnom týždni od piatku 17.00 hodiny nepretržite do nedele 16.00 hodiny s tým, že maloleté deti si prevezme od navrhovateľky v mieste jej bydliska, kde jej ich následne aj odovzdá.

Navrhovateľka je p o v i n n á deti na styk riadne pripraviť.

Účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom zo dňa 31.1.2012, tunajšiemu súdu podaným dňa 1.2.2012, sa navrhovateľka domáhala rozvodu manželstva s odporcom z dôvodu, že ich manželstvo už neplní žiadnu z jeho základných funkcií, teda funkciu výchovnú, biologickú, hospodársku a ani funkciu vzájomnej pomoci, a taktiež nevytvára harmonické a trvalé životné spoločenstvo, ktoré zabezpečí riadnu výchovu detí. Rozvod manželstva je aj v záujme maloletých detí, nakoľko rozvrátené vzťahy rodičov negatívne vplývajú aj na ich výchovu. Maloleté deti navrhla zveriť do svojej osobnej starostlivosti s tým, že ich bude zastupovať a spravovať ich majetok. Odporcu navrhla zaviazat' výživným odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku v

sume 50,-€ mesačne na každé dieťa. Styk odporcu s maloletými deťmi žiadala upraviť každý týždeň v sobotu od 10.00 hod. do 18.00 hod., v čase letných prázdnin vždy od 1. augusta do 8. augusta v každom kalendárnom roku, cez Vianoce od 25. decembra od 15.00 hod. do 30. januára do 18.00 hod. každý kalendárny rok, počas Veľkej noci od Veľkonočného piatku od 10.00 hod. do Veľkonočnej nedele do 18.00 hod. každý nepárny kalendárny rok a v dobe jarných prázdnin každý páry kalendárny rok. V návrhu uviedla, že s odporcom sa zoznámila v roku 1992, manželstvo uzatvorili z lásky po päťročnej známosti, v prvých rokoch bolo harmonické a usporiadané. Prvé vážne nezhody sa začali objavovať v roku 2008, kedy odporcovi zomrel otec, so smrťou ktorého sa nevie dodnes vyrovnáť. Odporca má psychiatrickú diagnózu (psychózu) a ambulantne sa liečil. Postupne došlo k zhoršovaniu jeho psychického stavu, začal pravidelne požívať alkoholické nápoje a jeho správanie voči nej sa zmenilo na arogantné a agresívne, osočuje ju pred deťmi, správa sa k nej vulgárne, tiež k ich známym a príbuzným. Svojím nevhodným správaním rozvrátil viaceré priateľské vzťahy ich rodiny, čím spôsobil je čiastočnú izolovanosť a vážne tým narušil sociálne vzťahy rodiny s okolím. Odporca neprispieva na vedenie domácnosti a na výživu detí s výnimkou občasných nákupov potravín, nehospodárne nakladá so svojimi príjmami, zadlžuje sa a pôžičky nespláca, čím ohrozuje aj majetok patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Vzájomné názorové rozdiely a konflikty zapríčinili ich vzájomné odcudzenie, k odporcovi ako k životnému partnerovi stratila akúkoľvek dôveru. S odporcom majú oddelené účty od marca 2009, odkedy jej prestal prispievať na domácnosť a na výživu detí a nevedú spoločnú domácnosť. Ako manželia sa nestýkajú od júna 2010. Za hlavnú príčinu rozvratu ich manželstva považuje správanie odporcu a jeho neochotu podrobiť sa potrebnej liečbe, aby dostal svoju chorobu pod kontrolu a vzájomné citové odcudzenie, k odporcovi stratila dôveru a citový vzťah, pričom nevidí nádej na jeho obnovu, preto nemá záujem na ďalšom trvaní tohto formálneho zväzku. Dňa 6.9.2012 navrhovateľka doručila súdu návrh na zmenu petitu v časti týkajúcej sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, ktorým žiadala výživné určiť sumou 150,-€ mesačne na každé dieťa a styk otca s deťmi upraviť každý páry týždeň v sobotu od 14.00 hod. do 18.00 hod., počas vianočných sviatkov dňa 25.12. od 14.00 hod. do 18.00 hod. každý kalendárny rok a počas veľkonočných sviatkov vo Veľkonočný piatok od 10.00 hod. do 18.00 hod. každý kalendárny rok. V predmetnom podaní navrhovateľka poukázala na psychiatrickú diagnózu odporcu, v dôsledku ktorej je povinný pravidelne navštevovať psychiatrickú ambulanciu a užívať lieky. V minulosti mal záujem spolupracovať na zlepšení svojho psychického stavu. Po smrti jeho otca sa správanie odporcu podstatným spôsobom zmenilo, začal požívať alkoholické nápoje, čo prerástlo až do závislosti na alkohole. Odporca zvyčajne začína piť alkoholické nápoje počas obednej prestávky, po príchode domov sa z toho vyspí a v ďalšom pití pokračuje večer, v noci je hore, túla sa po uliciach a krčmách. Požívanie alkoholu v kombinácii so psychofarmakami jeho zdravotný stav zhoršuje, výsledkom je, že je neustále podráždený, agresívny a vulgárny najmä voči navrhovateľke a jej blízkej rodine, začal jej vypisovať urážlivé e-maily a smsky na pracovný mail a služobný mobil, čím zasahuje do jej pracovnej sféry. Maloleté deti boli nútené počas trávenia času s odporcom znášať jeho podnapitý až opitý stav a čakať ho, kým on sedel v krčme. Navrhovateľkou pôvodne navrhovaný styk je vzhľadom na uvedené správanie odporcu a jeho predstavy ako tráviť s deťmi voľný čas nevyhovujúci. Jediným miestom, kde je schopný deti zobrať, je krčma alebo reštaurácia. Deti samé sa odmietajú s odporcom stýkať. Jeho hrubé správanie na verejnosti ku známym aj k cudzím ľuďom má za následok, že sa deti za neho hanbia. Odporca si sám svojim konaním spôsobil, že deti nemajú záujem o styk s ním. Navrhovateľka trvá na tom, aby odporca podstúpil protialkoholické liečenie, po jeho úspešnom absolvovaní a preukázateľnom zlepšení zdravotného stavu nemá nič proti jeho styku s deťmi vo väčšej miere. Na preukázanie tvrdených skutočností navrhla vykonať znalecký posudok za účelom posúdenia psychického stavu odporcu, predovšetkým jeho závislosti na alkohole v spojení so psychiatrickou chorobou.

Odporca vo svojom písomnom vyjadrení súdu doručenom dňa 8.3.2012 vyslovil nesúhlas s návrhom. Uviedol, že s navrhovateľkou sa zoznámil 11.4.1992 v Z. meste nad V., v tom čase bola študentkou M. univerzity v B. a on finalizoval štúdium na Q. technickej univerzite, v tom čase už bol vlastníkom garsónky na Z. hraničiarov v B.. Oficiálny partnerský vzťah zahájili 11.5.1992 a hneď sa začali venovať voľnočasovým aktivitám. Po letných prázdninách sa navrhovateľka 31.8.1992 nastahovala do jeho bytu. Zásadným obratom v jeho živote bol deň 28.12.1992, kedy sa stal fundamentálnym členom tímu Slovenského štatistického úradu, kde pôsobí dodnes, pracuje na ústredí v kolektíve cca 390 zamestnancov, čo od neho vyžaduje zmysel pre spoluprácu, vzájomnú pomoc a pochopenie. Vzťah s navrhovateľkou bol harmonický, rozvíjali voľnočasové aktivity, intenzívne sa venovali turistike, zúčastňovali sa zábavných aktivít a spoločenských akcií. V júni 1996 navrhovateľka nastúpila po

ukončení štúdia do zamestnania. Tento stav po rokoch spolužitia vyústil do manželstva. S finančnou pomocou predovšetkým jeho rodičov sa im podarilo vymeniť jeho garsónku za 3-izbový byt na V. XX v B.. Dňa 3.2.1999 sa im narodila dcéra P., ktorej od prvej minúty venoval všetko, všetok čas a maximum svojej energie. Intenzívne ako len mohol odbremeňoval navrhovateľku od materských povinností, s obrovskou záľubou chodil s dcérou von po svojom príchode z práce, čo bolo a aj je o 15.30 hod. Od samého začiatku ich spolužitia, t.j. od 1.9.1992 až do 5.2.2012, kedy mu navrhovateľka oficiálne oznámila, že podala návrh na rozvod, zabezpečoval pre rodinu potravinovú základňu, nákupy realizoval každodenne v rámci pracovnej doby cez obedňajšiu prestávku a po príchode domov sa venoval už iba deťom. Posledné 4 roky na základe dohody s navrhovateľkou financoval v domácnosti predovšetkým všetku potravinovú základňu, okrem ďalších položiek, na potraviny vynaložil mesačne cca 500,-€. Neskôr nákupy realizoval v okolí bydliska s deťmi. Po nástupe navrhovateľky do súkromnej spoločnosti C. vodila dcéru ráno do MŠ a on ju vyberal, potom s ňou trávil čas na ihrisku, častokrát navrhovateľku čakávali v centre Starého mesta a spoločnými potulkami po historickom jadre utužovali svoju územnú identitu k hlavnému mestu. V rokoch 2002 až 2004 naďalej pokračovali v konjunktúre turistických, poznávacích a iných výletov. Každú nedeľu dopoludnia s deťmi navštevoval divadlá a múzeá. Dcére sa venoval aj pri plnení školských povinností. Okrem spoločných dovolení od roku 2003 do roku 2011 minimálne 1 týždeň v júli a aj v auguste trávil sám s deťmi, bývali doma a každý deň niečo absolvovali, mnohokrát brával spolu so svojimi deťmi aj ich kamarátov, resp. spolužiakov. Od 1. ročníka dcéry v ZŠ sa aktívne zúčastňoval všetkých školských a mimoškolských aktivít. Po narodení syna sa mu maximálne venoval tak ako dcére. V júli 2006 vymenili ich 3-izbový byt za 4-izbový na O. ul. v B.. Dňa 15.4.2008 mu zomrel otec, ktorému v roku 1984 diagnostikovali zhubný nádor na pankrease. Bol dlhodobo a veľmi dobre pripravený na prípadnú otcovu smrť a jeho zdravotný stav sa od smrti otca žiadnym spôsobom nezmenil. Zásadným momentom a začiatkom rozpadu rodiny bol nástup navrhovateľky dňa 13.2.2008 do G. Q., s.r.o., kedy nastal radikálny obrat vo fungovaní ich rodiny. Navrhovateľka nikdy nevedela kedy príde z práce domov, zo zamestnania prichádzala vo večerných hodinách (18.00 - 19.00 h.), no o deti bolo z jeho strany v maximálnej možnej miere postarané. Navrhovateľka postupom času prichádzala z práce viac a viac psychicky vyčerpaná, pretože pracuje pod enormným stresovým zaťažením a psychickým tlakom, čo malo negatívny vplyv na chod celej rodiny. Z týchto dôvodov sa navrhovateľke zhoršil zdravotný stav. Navrhovateľka preto postupne menila stravovací režim rodiny, aj toto boli zdroje neustálych kontroverzií s ňou. Navrhovateľka nedokázala stres a psychickú záťaž žiadnym spôsobom kompenzovať a eliminovať, začala obmedzovať pohybové aktivity, až ich úplne vylúčila. Postupne začala upadať kvalita intímneho života s navrhovateľkou, ktorý bol ukončený v októbri 2010. Navrhovateľka absolvovala početné tuzemské a zahraničné pracovné cesty a stretnutia, vplyvom ktorých postupne začala meniť názory, životné hodnoty a záujmy. Postupne s ním prestala konzultovať základné otázky chodu rodiny. Prvým vážnym konfliktom bolo v marci 2008 obstaranie osobného motorového vozidla, s kúpou ktorého musel súhlasiť pod psychickým nátlakom. V tomto období už bola pod silným ideologickým vplyvom svojho autoritatívneho a excentrického otca. Potreba jeho násilne získaného súhlasu na kúpu auta tkvela v skutočnosti, že mali spoločný účet a na pôžičku potrebovala jeho podpis. Oddelenie účtov zrealizoval 30.6.2010, no naďalej kompletne zabezpečoval nákup potravín a drogistického tovaru pre rodinu. Od marca 2008 od neho navrhovateľka vyžadovala 50%-né platby na tábory a krúžky detí, on financoval z väčšej časti spoločné letné dovolenky, náklady na jeho individuálne aktivity s deťmi hradil sám, aby bol schopný zabezpečiť a synovi kúpiť aj darček na Vianoce a dcére kupovať značkový športový textil, čo navrhovateľka od neho direktívne vyžadovala a ultimatívne ho vydierala: „nebudem ti variť, prať...“, preto musel občasne využiť úverové zabezpečenie, ktoré vždy bez problémov splácal. Dcére na 8-ročnom gymnáziu pomáhal rozvíjať inteligentno-vedomostný a tvorivý potenciál, najmä z matematiky a fyziky. Od nástupu syna do prvého ročníka ZŠ sa mu pedagogicky a športovo venoval. Jeho výchova a vedenie syna k športu vyústila v septembri 2011 jeho nástupom do futbalovej akadémie. Navrhovateľka v júli 2011 prijala najvyššiu manažérsku pozíciu vo firme a stala sa najvyššie postavenou riadiacou osobnosťou spoločnosti, pričom jej jediný nadriadený mal sídlo vo Varšave. Táto skutočnosť postupne dokončovala rozpad rodiny. Navrhovateľka postupne stratila záujem o komunikáciu s ním, pretože už mala iné názory, iný pohľad na životnú realitu, na svet, iné životné hodnoty, inklinovala k materiálnej podstate. Jej jediným večerným koníčkom bolo sledovanie televízie, pokiaľ sa nemusela venovať pracovným povinnostiam pre svoju firmu. Jeho vzťahy s rodičmi navrhovateľky boli rozdielne, s jej matkou si veľmi dobre rozumel, nikdy by si ju nedovolil osočovať, otec navrhovateľky je naopak autoritatívna, excentrická, egoistická, egocentrická, cholerická a agresívna osobnosť, nikdy ho neprijal do rodiny z dôvodu jeho nemajetnosti. Pokladá ho za hlavného ideológa tohto rozvodu. Navrhovateľka je pod jeho enormne silným vplyvom od cca jesene 2008. Dňa 5.12.2012 mu navrhovateľka oznámila, že podala žiadosť o rozvod a dňa 21.2.2012 sa odsťahovala zo spoločnej domácnosti spolu s deťmi

bez jeho vedomia, následne nerefletovala na akýkoľvek spôsob komunikácie a o pobyte svojich detí sa dozvedel až 27.2.2012 od synovej triednej učiteľky. V aktuálnom období žije navrhovateľka s deťmi v prenajatom byte na K. XX v Z. F. nad V., v tom istom dome bývajú aj jej rodičia. Navrhovateľka denne dochádza do zamestnania do Bratislavy, deti zanecháva svojim rodičom od 6.30 h. s návratom po 20.00 h. z čoho vyplýva, že 100% aktívnej starostlivosti o deti preniesla na svojich rodičov. Navrhovateľka dcére zakázala telefonický kontakt s ním, má obavy z jeho prípadného únosu detí do Bratislavy. Deti sa dostali do komplikovanej a psychicky náročnej situácie, ktorá nezaručuje ďalší kontinuálny a harmonický vývoj ich osobností, nehovoriac o traume z násilného vytrhnutia z komfortu, ktorý im poskytovalo Hlavné mesto Slovenskej republiky.

Písomným podaním súdu doručeným dňa 18.3.2013 odporca navrhol zverenie maloletej P. do svojej osobnej starostlivosti, pričom by ju aj zastupoval a spravoval jej majetok, výživné na ňu požadoval od navrhovateľky v sume 530,-€ mesačne, pričom styk matky s maloletou bude vždy vopred telefonicky dohodnutý podľa reálnej situácie a programovej náplne matky.

Navrhovateľka na požiadavku odporcu ohľadne zverenia maloletej P. do jeho osobnej starostlivosti zareagovala písomným vyjadrením súdu doručeným dňa 26.4.2013 tak, že odporca má záujem na zverení dcéry len z finančných dôvodov, nakoľko má vysoké dlhy a zásadne odmietla rozdelenie súrodencov a zverenie maloletej do odporcovej osobnej starostlivosti.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania a maloletých detí, oboznámil sa s obsahom sobášneho listu manželov, rodných listov maloletých detí, dôkazmi o príjmoch manželov, obsahom súdneho spisu tunajšieho súdu sp. zn. 17P/43/2012 - úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, predovšetkým znaleckým posudkom vypracovaným v uvedenom konaní, trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V zo dňa 20.8.2013, sp. zn.2T 78/2013, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil nasledovné:

Účastníci uzavreli manželstvo dňa 24.5.1997 a je zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Z. F. nad V.. U obidvoch sa jedná o manželstvo prvé. Manželia sú slovenskej národnosti, občania Slovenskej republiky. Ich posledné spoločné bydlisko je v okrese Bratislava V, ktoré je v súčasnosti naďalej bydliskom odporcu. Tým je daná miestna príslušnosť tunajšieho súdu na konanie v súlade s § 88 ods. 1 písm. a) O.s.p.

Z manželstva pochádzajú dve maloleté deti, P., nar. X.X.XXXX a F., nar. XX.X.XXXX.

Navrhovateľka na pojednávaní vypovedala, že pred uzavretím manželstva sa s odporcom poznala päť rokov, manželstvo uzatvorili z lásky. Prvé problémy v manželstve nastali v roku 2008 po smrti odporcovho otca, na ktorého bol odporca dosť fixovaný. Už predtým trpel nejakou psychickou poruchou, o čom vedela, ale problémy ešte nevznikli. Po smrti otca prichádzal sem tam opitý. Upozorňovala jeho psychiatricku na to, že nemá dlho zmenenú medikamentóznú liečbu, a že začal požívať alkohol, čoho prejavom bolo, že bol hádavý, agresívny, nespavý, skoro ráno chodieval do práce a poobede sa už s ním nedalo komunikovať. Začal slovne napádať ju, jej rodičov, ich spoločných známych, ktorí ich prestali navštevovať. Odmietal pomáhať v domácnosti, na celé víkendy odchádzal na turistiku. Ona platila všetky potreby deťom, tiež účty, dovolenky, odporca robil len potravinové nákupy. V dôsledku požívania alkoholu stratil súdnosť, nie je schopný akceptovať iný názor, len svoj. Ona s deťmi odišla z dôvodu, že odporca trávil večery s kamarátmi, domov chodieval z krčmy neskoro a hádal sa s ňou. Našla mu aj iného psychiatra, chcela, aby išiel na protialkoholické liečenie, on videl chybu iba v nej. Keď bol opitý nadával aj deťom do pankhartov. Rozhodla sa aj s deťmi vrátiť sa k rodičom, kde má podporu, a to aj za tú cenu, že musí dochádzať do práce. Má prenajatý byt v rovnakom vchode, ako bývajú jej rodičia. Deti sú na tamjšie prostredie zvyknuté, chodia tam na záujmové krúžky, v škole sa dobre učia. Zotrvála na návrhu na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po ňom navrhla zhodne ako v pozmeňujúcom písomnom podaní vrátane úpravy styku. Navrhovaný styk zdôvodnila tým, že odporca núti deti chodiť na výlety trvajúce od rána do večera, keď príde za nimi do Z. F. nad V., vláči ich po cintorínoch, tiež s nimi chodí do krčiem.

Odporca vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že s navrhovateľkou sa zoznámil 11.4.1992, medzi nimi sa rýchlo rozvinul vzťah, nakoľko mali veľa spoločných záujmov. On ako študent vlastnil garsónku, ktorú vymenili neskôr za 3-izbový byt. V roku 1999 sa im narodila dcéra, ktorej sa od začiatku venoval. Do roboty chodil preto tak skoro, aby skôr prišiel domov a mohol odbremeniť manželku. V roku 2005 sa plánuje narodiť syn, navrhovateľka sa mohla počas materskej dovolenky venovať školským povinnostiam dcéry. Keďže syn mal problémy so spánkom, aby dobre spal, chodieval s ním po petržalskom lese a navrhovateľka sa vtedy učila s dcérou, takto to mali zorganizované a fungovalo to. Nie je pravdou, že smrť jeho otca bola traumou, nakoľko od roku 1984 mal stanovenú diagnózu a už pri prvej operácii ich upozornili na to, že ktorýkoľvek deň môže byť pre neho posledný. Za rozhodujúci rozkol v ich manželstve považuje nástup navrhovateľky do nového zamestnania 13.2.2008, nikdy nevedela povedať, kedy z práce príde, chodievala domov aj o pol desiatej večer, on medzitým deti vykúpil, nakŕmil, uložil k spánku a navrhovateľka im doslova dala len pusku na dobrú noc. Postupom času začala byť unavená, podráždená, agresívna, pod vplyvom stretávania sa s kolegyňami mimo prácu začala meniť názory, to čím žili 15 rokov už nebolo platné, osvojila si materialistický pohľad na život, cez víkend sa venovala nákupom. Nakoľko sa jej začal zhoršovať zdravotný stav začala v rodine preferovať zeleninu, cestoviny a kuracie mäso. Otec navrhovateľky je svojská osoba egocentricky zameraná, málokto s ním vyjde. Dňa 12.4. mu dcéra P. volala o pol deviatej večer, že ona to už v Z. F. nad V. nevydrží, že ide za ním, presvedčil ju, aby tak spravila až ráno, následne ju odviedol k matke. Dcéra mu povedala, že u starých rodičov je dobré byť cez víkend, ale nie stále. Navrhovateľkina matka sa prioritne stará o svojho zdravotne postihnutého syna. Navrhovateľka je psychicky závislá na svojich rodičoch, pretože jej požičali 200.000,-Sk na auto, ktoré jej potom odpustili, preto urobí, čo chce. S rozvodom manželstva súhlasil, súhlasil aj so zverením detí do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok. Výživné bol ochotný s ohľadom na výšku svojho príjmu platiť v sume 50,-€ mesačne na každé dieťa podľa pôvodného návrhu. Styk s deťmi žiadal upraviť každý druhý víkend od piatku 18.00 hod. do nedele 18.00 hod. s tým, že si deti privezie do Bratislavy a potom ich odvezie naspäť, tiež žiadal styk počas jedného týždňa v júli a rovnako aj v auguste a od 25.12. od 15.00 hod. do 30.1. do 18.00 hod. každý rok a od Veľkonočného piatku 10.00 hod. do Veľkonočnej nedele do 18.00 hod. každý nepárny kalendárny rok a v každom párnom roku počas jarných prázdnin.

Kolízny opatrovník odporučil maloletých zveriť do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok a výživné zo strany odporcu určiť v sumách 150,- a 120,- € mesačne tak, ako to navrhol aj v konaní vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva ich rodičov. K styku odporcu s maloletými deťmi sa vyjadril tak, že najlepšia by bola dohoda medzi rodičmi, ale keďže konštruktívna komunikácia medzi nimi nie je, tak aby bol styk zabezpečený a zároveň aby matka mala možnosť kontroly detí, odporučil styk upraviť každý párný alebo nepárny týždeň v sobotu od 10.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 10.00 hod. do 17.00 hod., pričom by sa realizoval v Novom meste nad V. alebo v jeho okolí.

Dňa 20.8.2013 vydal Okresný súd Bratislava V pod sp. zn. 2T 78/2013 trestný rozkaz, ktorým uznal otca maloletých detí vinným zo spáchania prečinu neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1 Tr. Zák. voči poškodenej - matke maloletých detí z dôvodu, že vymenil vložku zámku vchodových dverí na O. X v B. a bráni matke detí v užívaní tohto bytu, nakoľko nové kľúče od bytu jej neposkytol.

Rozsudkom zo dňa 18.12.2014, č.k. 17P/43/2012, súd upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom V. tak, že ich obidve zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok a otcovi uložil povinnosť platiť na výživu maloletých detí od 5.11.2012, na P. 120,-€ mesačne a na F. 100,-€ mesačne vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred ich matke, pričom ročné výživné za obdobie od 5.11.2012 do 31.12.2013 v celkových sumách 970,58 € u P. a 693,16 € u F. otcovi povolil splácať u každého maloletého po 50,-€ mesačne spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok od januára 2014. Zároveň bol upravený aj styk otca s maloletými deťmi v každom párnom kalendárnom týždni od piatku 17.00 hodiny nepretržite do nedele 16.00 hodiny s tým, že maloleté deti si prevezme od matky v mieste jej bydliska, kde jej ich následne aj odovzdá. V súčasnosti v uvedenej právnej veci prebieha odvolacie konanie v dôsledku odvolania podaného matkou detí - navrhovateľkou.

Podľa § 18 ods. 1 Zák. o rodine manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

Podľa § 23 ods. 1 Zák. o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

Podľa § 23 ods. 2 veta prvá Zák. o rodine súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada.

Po vykonanom dokazovaní mal súd dostatočne preukázanú dôvodnosť podaného návrhu, keďže manželstvo účastníkov konania je hlboko a trvale rozvrátené a neplní už svoje spoločenské funkcie dané zákonom, čím sú splnené podmienky pre jeho rozvod v súlade s vyššie citovaným zákonným ustanovením (§ 23 ods. 1 Zák. o rodine). Manželia od 21.2.2012 nežijú v spoločnej domácnosti, z ktorej navrhovateľka odišla spolu s maloletými deťmi do Z. F. nad V., kde sa doposiaľ s nimi zdržiava.

Podľa navrhovateľky je príčinou rozvratu jej manželstva s odporcom tá skutočnosť, že odporca podceňoval svoju psychiatrickú liečbu a napriek užívaniu psychofarmák konzumoval vo zvýšenej miere alkohol, čo viedlo k zmenám v jeho správaní, prejavujúcim sa agresívnym a vulgárnym správaním, preferovaním svojich vlastných potrieb a presadzovaním svojich názorov. Podľa odporcu zlom v manželstve nastal po nástupe navrhovateľky k súčasnému zamestnávateľovi v dôsledku jej pracovnej vyťaženia a osvojením si materialistického pohľadu na život. Tieto subjektívne pocity manželov viedli postupne k ich rozchodu v oblasti nárokov a predstáv o ďalšom vedení ich spoločnej domácnosti a o spoločnom rodinnom živote a mali za následok ich vzájomné citové odcudzenie, čo nakoniec vyvrcholilo odchodom navrhovateľky spolu s deťmi zo spoločného bydliska.

Nakoľko obnovenie spolužitia manželov už nemožno očakávať a obidvaja sú rozhodnutí ukončiť manželstvo rozvodom, súd návrhu vyhovel.

Podľa § 24 ods. 1 Zák. o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa ods. 4 cit. § súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 100 ods. 3 O.s.p. ak je účastníkom konania maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého dieťaťa súd zisťuje prostredníctvom jeho zástupcu alebo príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, alebo výsluchom maloletého dieťaťa aj bez prítomnosti rodičov alebo iných osôb zodpovedných za výchovu maloletého dieťaťa.

Podľa § 43 ods. 1 Zák. o rodine maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré

sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Súd v konaní vypočul obidve maloleté deti s ohľadom na ich vek a spôsobilosť vysloviť svoj názor týkajúci sa ich ďalšieho výchovného prostredia, ako aj otázky úpravy ich styku s rodičom, ktorému nebudú zverené do osobnej starostlivosti.

Maloletá Jana vypovedala, že otec za nimi chodieval do Z. F. nad V., chodia na prechádzky do blízkeho lesa, alebo sa prechádzajú po meste, príp. idú do reštaurácie. Otec prichádza o 10-tej v sobotu alebo v nedeľu, na konkrétnom dni sa rodičia dohodnú. Cez obed idú domov na obed, potom pokračujú v stretnutí o 13-tej do 16-tej alebo 17-tej hodiny. Pokiaľ už má nejaký program, otec to rešpektuje. S otcom by sa chcela stretávať v Bratislave, vyhovovali by jej stretnutia počas vianočného a veľkonočného obdobia, jarných prázdnin, ako otec navrhol, tiež každý druhý víkend od piatku 17-tej hodiny do nedele, pričom v nedeľu by sa potrebovala vrátiť domov do 17- 18- tej hodiny. Učivo by si zobrala so sebou, spoločne s otcom by mohli navariť alebo ísť do reštaurácie. Predpokladom by bolo, aby sa otec vhodne obliekol podľa toho, aký program budú mať. Nikdy sa nestalo, že by ju počas spoločných výletov otec nútil, aby spoločne niekam išli proti jej vôli, vždy si vopred urobili program, zobrali si desiatu, otec im povedal, že keď ju zjedia a budú ešte hladní, potom im vonku kúpi niečo na jedenie. Zvykli sa stavať na kofolu, otec si dal pivo, niekedy jeden pohárik alkoholu, ale nebolo to pravidelne. Vždy sa k nim správal starostlivo. Od doby, kedy býva v Z. F. nad V., sa jej vzťah k otcovi nezmenil, dobre s ním vychádza. Zo začiatku nemala v novom bydlisku kamarátov, ale zvykla si, nie je tam ale toľko možností chodiť von, ako v Bratislave. Na začiatku sa stalo, že volala otcovi, že za ním príde, nakoľko ju nahnevalo, keď sa stalo, že nepovedala babke kam ide, mala vybitý mobil, a keď prišla domov, dedko jej povedal, že jej zakáže stretávať sa s kamarátmi. To ju nahnevalo, zavolala otcovi a ráno za ním aj cestovala, pričom ani matka ani starí rodičia o tom nevedeli, ešte v ten deň ju otec doviedol k mame do roboty a spoločne s ňou išla domov do Z. F. nad V.. Maloletá súhlasila s takou úpravou styku, ako navrhol otec. Mala však podmienku, a to aby otec obmedzil požívanie alkoholu počas ich pobytu v Bratislave, tento nepožíva vo veľkom množstve a doma, keď ide niekam do reštaurácie, dá si maximálne dva poháriky. Ďalšou podmienkou je, aby počas ich pobytu večer neodchádzal na stretnutie s kamarátmi, ale aby bol s nimi. Maloletá uviedla, že vypovedala to, čo sama považuje za vhodné a podstatné, matka ju neovplyvňovala, ako má pred súdom hovoriť.

Maloletý F. vypovedal, že má futbalové tréningy v utorok, stredu a piatok, v zimnom období mimo stredy, zápasy máva skoro každú nedeľu niekedy doobeda, niekedy poobede. S otcom sa nechce stretávať, lebo niekedy prichádza skoro ráno a on si chce cez sobotu a nedeľu odpočinúť. V lete s ním otec nechce hrať futbal, niekedy si obuje šľapky a vyhovára sa, že v nich hrať nemôže, v zime sa zase nechce guľovať. Nerešpektuje to, čo chce robiť on. S otcom sa nechce stretávať, lebo v Bratislave už nemá svoju izbičku. Teraz má izbu so sestrou, lebo majú iba 3-izbový byt.

V konaní vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva rodičov bolo nariadené znalecké dokazovanie súdnym znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých, ktorý vypracoval znalecký posudok za účasti konzultanta z odboru psychiatrie. Súdnym znalec X.. D. H. vo svojom znaleckom posudku ohľadne odporcu uviedol, že v sociálnom kontakte má na jednej strane záujem o medziľudské vzťahy, na druhej strane má od ľudí z okolia menej reálne očakávania, rozpor medzi ich správaním a jeho očakávaniami môže vyvolávať zvýšenú vzťahovačnosť. Menej reálne vníma aj svoju osobu, má sklon k zvýšenému sebahodnoteniu, je menej kritický k svojim „chybám“. Ak má z okolia signály ocenenia vlastnej osoby dokáže byť voči ľuďom priateľský, ak sa tak nedeje, môžu sa objavovať agresívnejšie prejavy. Celkovo však pohotovosť k agresívnemu správaniu zvýšená nie je. Zistili sa také charakteristiky, ako negatívny vplyv silnejších emočných impulzov na kvalitu percepcie ako aj myslenia, labilnejšia, menej prispôsobivá emotivita, impulzívnejšie reakcie, výrazný vplyv potrieb na myslenie, menej konzistentné, resp. predvídateľné správanie v životných situáciách, pohotovosť k vzťahovačnosti a pod., tieto charakteristiky majú v rámci výsledkov „testov“ ráz povahových, resp. osobnostných vlastností, no vzhľadom na jeho životnú históriu a dlhodobé psychické ochorenie je menej pravdepodobné, že by patrili k jeho „základnej“ osobnostnej výbave. Je preto pravdepodobné, že sa napr. takáto „odbrzdenosť“ dostavila až časom,

čo podporuje predpoklady znalca psychológa aj psychiatra o možnosti istých „osobnostných zmien“ v dôsledku základného duševného ochorenia (Za „normálnych okolností“ by si zrejme uvedomil, že nie je z hľadiska dobrého vzťahu k deťom vhodné „nadávať“ ich matke a o.i. aj jeho manželka ho charakterizovala na začiatku ich vzťahu inak). V tejto súvislosti treba ešte uviesť aj to, že znalec - psychológ nedokáže zistiť, resp. „odhadnúť“, či otec detí pije vo zvýšenej miere alkohol, alebo nie, resp. „koľko“ ho pije a pod. Otec sám zvýšený konzum alkoholu popiera, jeho manželka ho na druhej strane zdôrazňuje, deti si všimli, že si niekedy „pohárik“ dá. Znalec - psychiater diagnostikoval u neho škodlivé užívanie alkoholu (kombinácia liekov a alkoholu), nie závislosť a uvádzal, že ide o sekundárny konzum, ktorého rozvoj je uľahčený uvedenými osobnostnými zmenami. Ak by teda (hypoteticky) bolo „pravdou“, že otec detí vo zvýšenej miere užíva aj alkohol, bolo by pravdepodobné, že by takéto „osobnostné zmeny“ mohli postupovať rýchlejšie. Ak znalec berie do úvahy všetky uvedené údaje, ešte stále sa domnieva, že otec detí je „napriek všetkému“ v zásade schopný sa o deti primerane postarať. (Jeho „testový obraz“ nevykazuje známky výrazného narušenia.) Je však pri tom nutné, aby venoval dostatočnú pozornosť svojmu zdravotnému stavu a eliminoval podľa možností všetky faktory, ktoré môžu na jeho stav vplyvať negatívne (alkohol k tomu nevyhnutne patrí, je jedno v akej „miere“ ho užíva), aby „oslabovanie integrity svojej osobnosti“ (ako píše znalec psychiater) čo najviac minimalizoval. Ohľadne navrhovateľky súdny znalec skonštatoval, že myslenie je u nej produktívne, prevažne konkrétne, ale procesy myslenia sú menej pružné. Schopnosť správneho vnímania a interpretovania reality je však zachovaná. V emočných prejavoch je úspornejšia, menej spontánna, v emočne náročnejších situáciách sa prispôbuje ťažšie, môžu sa objavovať vzdorovitejšie reakcie, alebo aj zvýšená aktivita. Jej vnútorný psychický potenciál na zvládanie životných situácií je menší, menej využíva racionálne aj emočné zdroje. Celkovo je naznačená disproporcia medzi „bohatším“ vnútorným životom a úspornejšími vonkajšími prejavmi, čo môže prispievať k vnútornej tenzii. V sociálnom kontakte má na jednej strane záujem o medziludské vzťahy, na druhej strane má tendenciu mať v nich menej reálne očakávania. V rámci sebahodnotenia má sklon mať o sebe „lepšiu“ mienku, resp. zvýšené sebahodnotenie. Je hodne zameraná na aktivitu, plnenie určitých úloh, čo dáva jej životu „štruktúru“, resp. zmysel. Uvedené charakteristiky sú osobnostnými (povahovými) rysmi. Maloletý F. v rámci výsledkov psychologického vyšetrenia vyjadruje najbližší vzťah k matke, ale dobrý vzťah má zrejme aj k otcovi. Relatívne „najmenej“ intenzívny vzťah vyjadruje k staršej sestre P.. Okrem toho sa však vo výsledkoch jeho vyšetrenia objavili aj známky neistoty, možné regresívne tendencie, čo môže poukazovať na to, že „aktuálna“ rodinná situácia nepôsobí na maloletého dobre, pričom je zrejme viacero faktorov, ktoré sa na tom podieľajú. Za najzávažnejší možno asi pokladať to, že vlastne zmenil svoje „bazálne prostredie“ dvakrát. Jednak sa aj s matkou odsťahoval zo spoločnej domácnosti, kde bol zvyknutý aj na prítomnosť otca a jednak tým, že sa odsťahoval z Bratislavy, zmenilo sa mu aj „sociálne okolie“. Musel zmeniť školu, t.j. „prišiel o spolužiakov“, ktorých poznal a prišiel aj o iných kamarátov, ktorí boli spojení s miestom bydliska a pod. T.j. prišiel o „istotu“ z hľadiska rodiny ako aj z hľadiska kamarátov. Okrem toho na neho nepôsobí zrejme dobre ani vzájomný napätý vzťah medzi rodičmi, ako aj „napätie“, resp. nejasnosti, ktoré sa týkajú jeho stretávania sa s otcom. V tomto kontexte je psychologicky zrozumiteľné, že sa mu veľmi nechce na víkend do Bratislavy za otcom. Toto môže byť jednak spôsobené tým, že po uvedenej „výraznej“ zmene vo februári m.r. sa začal snažiť vybudovať si „nové sociálne okolie“ v NMnV a môže byť pre neho nepríjemné toto nové prostredie na dlhší čas „opustiť“, čo môže v jeho predstave znamenať „opustenie“ kamarátov. Okrem toho môže mať k bývalému „domovu“ ambivalentný vzťah, návrat na „staré miesta“ môže byť pre neho povzbudzujúci (vracia sa tam, kde to pozná) alebo aj zraňujúci, ktorý môže vyvolávať smútok (pripomína mu to niečo, čo bolo dobré a už nebude). V súvislosti s tým je pravdepodobné, že maloletý za otcom do Bratislavy chodiť nechce nie preto, že by mal niečo „proti nemu“, alebo že by sa jeho vzťah k otcovi nejako výraznejšie zmenil („k horšiemu“), ale skôr preto, že sa zmenili okolnosti a vzťahy a maloletý si hľadá miesto a svoje istoty v nových okolnostiach. Maloletá P. o vzťahu s otcom hovorila dosť „pozitívne“, ako „ideálne“ riešenie danej situácie by si predstavovala, že by sa predal byt v Bratislave, kúpili by sa z toho dva byty v Bratislave a mohla by potom chodiť za otcom aj na víkendy. Maloletá má už 14 rokov a je zrejme, že v takomto veku je ťažké dieťa nútiť, aby robilo niečo, čo robiť nechce, resp. takéto „nútenie“ vedie väčšinou skôr k zvyšovaniu odporu než k tomu, aby malo dieťa z takejto situácie aj nejaký úžitok. Maloletá je už v „dospeljšom veku“, matka je jej blízkou vzťahovou osobou, takže je prirodzené, že spolu o „zásadných okolnostiach“ hovoria, a tieto rozhovory samozrejme na maloletú nejakým spôsobom vplyvajú. Znalec nepredpokladá, že by matka cielene „viedla“ dcéru voči otcovi. Maloletá P. vyjadruje voči otcovi pozitívne pocity. Maloletý F. prezentuje síce voči otcovi aj nejaké výhrady, ale znalec sa domnieva, že v zásade je jeho vzťah k nemu dobrý. Znalec sa domnieva, že v zásade je vzťah oboch detí k otcovi dobrý, to s čím sa nevedia úplne vyrovnáť (resp. hľadajú si v tom svoje miesto) sú „zmenené okolnosti“, ktoré nastali po ich odsťahovaní sa do NMnV, a ktoré ovplyvňujú

aj ich „chut“ byť s otcom. Maloleté deti žijú s matkou v spoločnej domácnosti, majú k nej dobrý vzťah, považujú ju za najbližšiu vzťahovú osobu. Je preto prirodzené, že sú do istej miery pod jej vplyvom, vnímajú jej názory na otca, jej postoje voči nemu a pod. Znalec na základe získaných údajov považuje za málo pravdepodobné, že by matka „cielené“ viedla deti „proti“ otcovi. Na druhej strane ale aj otec detí reaguje niekedy tak (vulgárne správy matke detí), že môže dávať deťom podnet, aby ho vnímali „negatívnejšie“ než by si želal, čo potom môže interpretovať ako „vplyv matky“. Charakteristiky otca sú také, že je dosť pravdepodobné, že by dokázal poskytnúť adekvátnu opateru deťom po dobu niekoľkých dní. Znalec súhlasí s vyjadrením znalca psychiatra, že v záťažových situáciách môže reagovať menej adekvátne, živelne, no je menej pravdepodobné, že by sa takéto správanie objavilo vo vzťahu k deťom. Vzhľadom na klinické údaje, ktoré získal znalec psychiater a aj znalec psychológ a vzhľadom na výsledky testového vyšetrenia je „psychika otca“ v súčasnosti v takom stave, že nepredstavuje pre maloleté deti ohrozenie, ak by boli v jeho spoločnosti aj niekoľko dní. V súvislosti s jeho dlhodobým ochorením je však potrebné, aby dodržiaval liečebný režim a bezpodmienečne eliminoval faktory, ktoré by mohli jeho psychický stav zhoršiť (napr. škodlivé užívanie alkoholu - ako uvádza znalec psychiater). Zo záverov znaleckého posudku súdneho znalca F.. D. T., X.. - konzultanta z odboru psychiatria vyplýva, že otec maloletých detí od roku 1984 trpí na duševné ochorenie v zmysle BAP (bipolárnej afektívnej poruchy), ktorá sa manifestovala opakovanými epizódami manického typu, od r. 1996 hospitalizovaný nebol, sledovaný ambulantne, nastavený na udržiavaciu psychofarmakologickú terapiu. Invalidizovaný nebol, dlhodobo pracuje ako technický pracovník na štatistickom úrade. V súčasnosti možno konštatovať remisiu (ústup prejavov) základného duševného ochorenia. Osobnosť vyšetrovaného je ale poznačená uvedeným duševným ochorením, ktorá imponuje tymopaticky (narušenie osobnosti najmä v emočnej sfére). V prípade vyšetrovaného ide ale o reziduálne (zbytkové) osobnostné zmeny, ktoré sú pri vyššie uvedenej diagnóze časté. Reziduálne zmeny oslabujú integritu osobnosti vyšetrovaného, jeho vôľovú oblasť, súdnosť a kritičnosť. V dôsledku týchto zmien je aj emočne labilnejší, ľahšie zraniteľný voči vonkajším vplyvom. Popisované škodlivé užívanie alkoholu možno taktiež chápať v tomto kontexte, ide o sekundárny konzum, ktorého rozvoj je uľahčený uvedenými osobnostnými zmenami. V záťažových životných situáciách môže zlyhávať, resp. môže reagovať menej adekvátne, živelne, čo sa aj prejavuje v aktuálnej rodinnej situácii. Z psychiatrického hľadiska ide o trvalý stav, bez možnosti zásadnejšieho ovplyvnenia.

Navrhovateľka požiadala o zverenie maloletých detí do svojej osobnej starostlivosti. Odporca s týmto návrhom najskôr súhlasil, následne žiadal zveriť maloletú P. do svojej osobnej starostlivosti. Keďže u navrhovateľky súd nezistil v žiadnom smere absenciu podmienok vhodných pre výchovu maloletých detí a obidve deti sa jednoznačne vyjadrili v prospech výchovného prostredia u nej, súd tejto časti návrhu vyhovel. Je v záujme detí, aby zotrvali aj naďalej v súčasnom výchovnom prostredí u matky, na ktoré si už od doby odchodu z Bratislavy vytvorili osobné väzby, rovnako ako aj na nové školské prostredie. Rozhodne nie je v ich záujme, aby boli ako súrodenci od seba separovaní a aby maloletá P. bolo zverená do osobnej starostlivosti otca tak, ako to navrhol odporca. Na strane matky neboli v konaní preukázané žiadne negatíva, pre ktoré by boli spochybniteľné jej rodičovské kompetencie, a pre ktoré by nebola spôsobilá vytvoriť maloletým deťom zodpovedajúce rodinné prostredie po krachu jej manželského vzťahu s odporcom.

V súvislosti so zverením maloletých detí do osobnej starostlivosti navrhovateľky rozhodol súd aj o jej zastupovaní maloletých detí a správe ich majetku, a to aj s poukazom na rozdielnosť bydlísk detí a ich otca - odporcu.

Podľa § 62 ods. 1 Zák. o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa ods. 2 veta prvá cit. § obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

Podľa ods. 4 veta prvá cit. § pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

Súd vzal na zreteľ to, že na čas po rozvoде manželstva bude poskytovať maloletým deťom osobnú starostlivosť navrhovateľka, čím bude čiastočne vyvažovať svoj podiel na ich finančnej opatere, a to predovšetkým vo vzťahu k maloletému F..

Podľa ods. 5 cit. § výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zák. o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Navrhovateľka spočiatku navrhovala výživné určiť na každé dieťa v sume 50,-€ mesačne. Neskôr návrh pozmenila a výživné žiadala stanoviť na každé dieťa v sume 150,-€ mesačne. Zdôraznila, že obe deti navštevujú krúžky, P. chodí na gitaru a F. na futbal, obom deťom zaplatila jazykový kurz, P. 300,-€ a F. 110,-€.

Kolízny opatrovník odporučil výživné určiť sumami 150,- a 120,- € tak, ako to navrhol v konaní vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu.

Priemerný mesačný netto príjem odporcu zamestnaného na Štatistickom úrade SR v roku 2013 bol 705,40 €. Priemerný mesačný netto príjem navrhovateľky zamestnanej vo firme G. Q., s.r.o. v roku 2013 predstavoval 2.293,10 €. Rodičia iné vyživovacie povinnosti nemajú.

Maloletá P. je vo veku necelých 15 rokov, študuje na osemročnom U. M. R. V. v Z. F. nad V., navštevuje tiež základnú umeleckú školu. Podľa lekárskej správy trpí atopickým ekzémom a opakovanými respiračnými infekciami na alergickom podklade, je sledovaná imunoalergológom, vyžaduje si zvýšenú starostlivosť a aj zvýšené finančné prostriedky zo strany matky. Maloletý F. je vo veku deväť rokov, navštevuje tretí ročník I. školy na K. XXXX v Z. F. nad V., je členom futbalového klubu, zvýšené náklady v spojitosti so zdravotným stavom nemá.

Čo sa týka príjmovej situácie rodičov maloletých detí, táto je podstatne lepšia na strane navrhovateľky, čo však odporcu nezabavuje povinnosti podieľať sa na výžive detí v súlade s jeho možnosťami a schopnosťami. Za výživné zodpovedajúce všetkým kritériám stanoveným zákonom súd považuje sumu 120,-€ mesačne na staršie dieťa a sumu 100,-€ mesačne na mladšie. Je potrebné zohľadniť vekový rozdiel medzi deťmi, v dôsledku ktorého majú aj rozdielne náklady spojené so zabezpečením ich bežných potrieb aj v súvislosti so školskou dochádzkou. Uvedené sumy sú primerané k možnostiam a schopnostiam odporcu, po zohľadnení celkových pomerov na strane navrhovateľky. Rodičia detí iné vyživovacie povinnosti nemajú a trvalo zvýšené náklady na svoju vlastnú výživu v dôsledku zdravotného stavu v konaní nepreukázali. Na zvýšené výdaje navrhovateľky za denné dochádzanie z Nového F. nad V. do Bratislavy do zamestnania a za úhradu bývania v Z. F. nad V. v prenajatom byte, kedy naďalej platí polovičku nákladov za spoločný byt na O. X v B., prihladané nemohlo byť, nakoľko tieto náklady vznikli z jej vlastného rozhodnutia a iniciatívy odstáhnovať sa z Bratislavy, kde mali deti vytvorené primerané životné podmienky.

Podľa § 25 ods. 2 Zák. o rodine ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom.

Rodičia sa vo veci styku maloletých detí s otcom dohodnúť nedokážu, keďže ich predstavy a požiadavky sú v tomto smere podstatne odlišné, preto je potrebné, aby rozhodol súd v súlade so záujmami a

potrebami detí tak, aby bola zachovaná a utužovaná spolupatričnosť a vzájomná súdržnosť medzi deťmi a ich otcom.

Maloletá Jana, ako vyplynulo z jej výpovede pred súdom, má vytvorenú predstavu o víkendovom pobyte u otca a je zjavné, že takúto realizáciu styku víta. Je vo veku a aj jej psychická vyspelosť prejavená pri výsluchu na pojednávaní tomu nasvedčuje, že dokáže zaujať kritický postoj k otcovi, napr. čo sa týka výberu vhodného oblečenia, konzumu alkoholu a pod., pričom s otcom si jednoznačne rozumie a jej vzťah k nemu je pozitívny. U maloletého F. súdny znalec dostatočne objasnil dôvody jeho odmietavého prístupu ku styku s otcom v Bratislave, ktorý podľa všetkého nevyplýva zo samotnej osoby otca. Aktuálne súd považoval za vhodné upraviť styk odporcu s maloletými deťmi len počas víkendov s tým, že pokiaľ sa takto určený styk osvedčí a bude prebiehať bezproblémovo, bude neskôr dôvodné jeho rozšírenie primeraným spôsobom aj na obdobia prázdnin a sviatkov (Vianoce, Veľká noc), avšak len za predpokladu, že odporca dostatočne preukáže svoju spôsobilosť poskytnúť deťom všestrannú opateru po dobu víkendu, a že dodržiava liečebný režim a prísnu abstinenciu. V záujme toho je nanajvýš žiadúce, aby odporca v dobe realizácie styku volil s maloletými deťmi len také spoločné aktivity, ktoré ich nebudú žiadnym spôsobom ohrozovať a nebudú ani vzbudzovať žiadne pochybnosti ohľadne ich bezpečnosti a hlavne aby sa zdržal v tej dobe návštev pohostinských zariadení, či už s deťmi alebo bez nich a aby v žiadnom prípade nekonzumoval pred realizáciou styku a počas nej alkohol, a to ani v malom množstve, v opačnom prípade tým ohrozí aj v súčasnosti vykonanú úpravu styku.

Odporca si deti na realizáciu styku prevezme od navrhovateľky v mieste jej bydliska, kde jej ich následne aj odovzdá. Povinnosťou navrhovateľky bude deti na stretnutie s otcom riadne pripraviť, teda vybaviť ich primeraným oblečením, aktuálne nevyhnutnými potrebami (napr. lieky), či učivom. Mladšie dieťa je potrebné zo strany navrhovateľky primeraným spôsobom pozitívne stimulovať v záujme dobrovoľného podriadenia sa podmienkam styku.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd rozhodol v predmetnej veci tak, ako je vo výroku tohto rozsudku obsiahnuté.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 144 veta prvá O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne, trojmo, na Krajský súd v Bratislave, prostredníctvom podpísaného súdu, so všeobecnými náležitosťami podľa § 42 ods. 3 O.s.p. a náležitosťami podľa § 205 ods. 1 O.s.p. (proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v ako rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha, a to len z dôvodov podľa § 205 ods. 2 O.s.p. (vady konania podľa § 221 ods. 1, iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, neúplné zistenie skutkového stavu veci pre nevykonanie navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, nesprávne skutkové zistenia, existencia ďalších skutočností alebo iných dôkazov doteraz neuplatnených -§ 205a, nesprávne právne posúdenie veci.).

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvoде manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko (§ 27 ods. 1 Zák. o rodine).

Pokiaľ povinnosti určené týmto rozsudkom (výživné) nebudú plnené dobrovoľne, môže byť podaný návrh na exekúciu.